

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇВ, ЄДНАЙТЕ СЯ!

CORNER PRITCHARD AVE. & MCGREGOR ST.

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA.

PIK V.

Ч. 58.

СВБОТА, 21. ЛИПНЯ 1923.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JULY 21st, 1923.

No. 58.

VOL. V.

ЛУІС СУСПЕНДУЄ ВСІХ УРАДНИКІВ 26. ДИСТРИКТУ "Ю. М. В. ОФ А." В НОВІЙ СКОШІ.

ПРЕЗИДЕНТ МАЙНЕРСЬКОЇ ЮНІИ ВІДБИРАЄ ДИСТРИКТОВИЙ ЧАРТЕР ЗА ВІДМОВУ ВІДКЛИКАТИ СТРАЙК.

В листі до дистриктового президента Дена Лівінгстона називає його акцію "безумною авантюрою".

26. ДИСТРИКТ КАЖЕ, ЩО НЕ ПІДЧИНІТЬСЯ ТИРАНІИ ЛУІСА.

ЕТЛЕНТІК СІТІ, Н. Дж., 17. липня. — Президент майнерської юніи "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" Джан Л. Луїс відкликає нині чартер 26. дистрикту тої організації в Глейс Бей за відмову урядників відкликати страйк, як це було їм приказано. Всі урядники дистрикту є автоматично суспендовані і твориться новий тимчасовий дистрикт. Силбі Беррет з Глейс Бей є назначений провізоричним президентом.

Комунікуючи свій розпорядок до Дена Лівінгстона, президента 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А.", Луїс остро питує урядників дистрикту за "підсилювання, захоплення і провадження" симпатичного страйку. Акцію Лівінгстона (себе проголошення страйку) Луїс називає "безумною авантюрою" і каже, що вона "немілосердно допче ногами" кожне правило проводу юніи.

ЛІВІНГСТОН КАЖЕ, ЩО 26. ДИСТРИКТ МАЄ ПОВНУ АВТОНОМІЮ І НЕ ПІДЧИНІТЬСЯ ЛУІСОВИ.

НЮ ГЛЕЗГОВ, Н. С., 18. липня. — Ден Лівінгстон, президент 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка", який знаходиться тепер в Вествилі і візидить нині вечером до Глейс Бей, заявив з нагоди відібрання Луїсом чартету 26. дистрикту наступнє:

"Луїсові не дозволяється зробити з цим дистриктом те саме, що він зробив з Кензасом. (В дистрикті Кензас Луїс суспендував Александра Говата і цілу дистриктову езекутиву. — Ред.) Луїс переступив всі правила, звичаї і привілеї "Ю. М. В. оф А." Цей дистрикт має повну автономію. Страйк є політичною квестією; він не є справою платні або угоди або контракту. Ми не дозволимо жадним Американцям прийти до Нової Скошії і забрати права горожан провинції, ані нам не будуть диктувати Американці". Майнери Нової Скошії є вільні люди, переважають тут роджені, і рідняться під цим зглядом від майнерів в Кензасі. Ми є на страйку, щоби примусити правительство відтягнути військо і провінціалну поліцію".

4.000 МАЙНЕРІВ ЗАВ'ЯЗУЮТЬ НА МІТГУ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ СВОЇМ ЕКЗЕКУТИВІ І П'ЯТНЮЮТЬ ВЧИНКОМ ЛУІСА.

СІДНЕЙ, Н. С., 18. липня. — Около 4.000 майнерів, зібраних нині вечером на масовім мітгу в Глейс Бей, перегодували продовжати страйк в симпатії до робітників в сталівнях "Брітїш Емплаер Стіа Корпорейшен" і проти приєднати військ в Кейп Бретон.

Голосовання переведено над резолюцією, яка звучала: "П'ятнюємо акцію президента Луїса і заявляємо, що його вчинок є порушенням автономії 26. дистрикту, та поручаємо нашим урядникам вести даліше наші діла аж до часу, доки вони не будуть замінені самими майнерами дистрикту. Даліше постановляємо, що не повернемо до роботи, доки не буде страйк не осмігне намиченої цілі".

Головну промову на мітгу вголосив секретар дистрикту Дж. Б. МекЛаклен, який промовляв перший раз від часу його арештовання під замітом "поширювання фальшивих історій". МекЛаклен апелював о солідарність. Він сказав: "Боріться до останнього куска хліба і тоді вертайте назад, щоби відновити свою силу. Але за ніжку цшу не діляться".

Вони (сталеви робітники) поповнили один злочин, сказав МекЛаклен. Вони зажадали трошки більше на своє життя. За той злочин виступили проти них сили — "Брітїш Емплаер Стіа Корпорейшен", правительство Армстронга і Джан Л. Луїс — ніколи їм не забудуть. Тут є лише одна справа. Теперішнє подолження витворилося в наслідок того, що в Кейп Бретон є війська і сталеви робітники в Сідней дістають 32 центи на годину. Майнери не зломали свого контракту, сказав він.

Даліше МекЛаклен заявив, що Луїс не є "Юнайтед Майн Воркерс". Рядові майнери Північної Америки стоять за страйкерами в Новій Скошії.

ПРЕЗИДЕНТ РЕМІСНИЧО-РОБІТНИЧОГО КОНГРЕСУ ТАМ МУР ПОПИРАЄ ЗРАДНИЧИЙ КРОК ЛУІСА.

ОТТАВА, 18. липня. — "Майнери Нової Скошії добре зроблять, як остануть льояльними до своєї інтернаціональної юніи, даючи своє повне попєртя новому провізоричному президентови Силбі Берретови, і таким робом ударяють заходою Дж. Б. МекЛаклена і його колегів знитишати(?) солідарність своєї організації". Так заявив нині Там Мур, президент домініяльного Ремісничо-Робітничого Конгресу.

Даліше Мур дораджує всім юнійним лдокам, які відкликаються на апєль МекЛаклена о фінансову поміч для майнерів в Новій Скошії, щоби вони були певними, що їх гроші будуть ужиті на усунєння нужди серед майнерів(?).

МАЙНЕРИ В ДРОМГЕЛЕР ВЕРТАЮТЬ ДО РОБОТИ.

ЕДМОНТОН, Алта., 16. липня. — Майнери в Дромгелер, які минушого тижня вийшли на страйк в симпатії до майнерів в Новій Скошії, перегодували на масовім мітгу в суботу вертати до роботи.

МАЙНЕРИ В НОВІЙ СКОШІ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ЗА ФІНАНСОВОЮ ПОМОЧІЮ ДО РОБІТНИКІВ ШЛОІ КАНАДИ.

МОНТРЕАЛ, 17. липня. — До кожної робітничої організації в Канаді зїстав висланий апєль за фінансовою помічю для страйкуючих майнерів в Новій Скошії. Апєль є підписаний Дж. Б. МекЛакленом, секретарем 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка".

РОБІТНИКИ В ТОРОНТО ЗБИРАЮТЬ СТРАЙКОВИЙ ФОНД.

ТОРОНТО, 18. липня. — Тут заявляють, що за старанням дистриктової Ремісничо-Робітничої Ради розпочнється сейчас збирати фонд, назначений на поміч страйкуючим майнерам в Новій Скошії.

300.000 НІМЕЦЬКИХ МАРОК ЗА ДОЛЯРА.

ЛОНДОН, 19. липня. — На тутешній біржі німецька марка впаде нині до 1,550.000 за один фунт стерлінгів. Є це приблизно 300.000 німецьких марок за одного доляра.

РАКОВСЬКИЙ ГОЛОВОЮ ДЕЛЕГАЦІИ В ЛОНДОНІ?

МОСКВА, 13. липня. — Тимчасове федеральне правительство Союза Соціалістичних Радянських Республік зїстало доповнене представниками Радянської України і Радянської Грузії. Представником Радянської України є Нубар, представником Радянської Грузії — Тчадшвілі.

Бувшии голова Ради Народних Комісарів У.С.Р.Р. Христин Раковський зїстав назначений головою радянської торговельної делегації в Лондоні на місце Леоніда Красіна, який обнімає уряд народного комисара торговлі в новім федеральнім правительстві.

КОМУНІСТИ ПРО УПАДОК СТАМБУЛІЙСЬКОГО.

СОФІЯ, 15. липня. — У відповідь на критику Комуністичного Інтернаціоналу, що болгарські комуністи не стали по стороні аграрної партії Стамбулійського підчас державного перевороту в червні, на зборах болгарських комуністів була принята слідуєча резолюція:

"Не було обовязком комуністів підпринимати активні кроки в допомогу аграрній партії проти нового правительства підчас подій в червні тому, що аграрна партія своєю політикою знитишати симпатію мас, що було стверджено, коли маси не хотіли ставити опору при зміні правительства. Другою причиною, що ми не підняли в її обороні акції було те, що повалення аграрної партії не викликало найменшого обурення серед мас, що було доказом, що пора для революційного руху ще не дозріла".

Резолюція кінчиться заявою, що комуністи доложать всіх старань, щоби при слідуєчїх виборах до парламенту здобути як найбільше мандатів. Вони надіються, що після невдачі Стамбулійського багатого бідного селянства приступить в ряди Комуністичної Партії.

З кождим днем стає шораз більше очевидним, що головну опозицію проти буржуазних партій в Болгарії будуть становити комуністи, а не аграрна партія.

ПОЛЬСЬКІ МІНІСТРИ РЕЗІГНУЮТЬ.

ВАРШАВА, 13. липня. — В кабінеті Вітоса панує безгодля. Один міністер за другим складає заяву, що хоче виступити з кабінету.

Скомпромітований міністер закордонних справ Сейда заявив готовність уступити зі свого уряду. Також зголосив свою резігнацію міністер фінансів Лінде, який обняв цей уряд після уступлення Грабського.

Лінде подає як причину своєї резігнації шораз гірше фінансове положення Польщі і Утворення становище подібне до того, що було в 1914 році перед війною.

ЗАСУД УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН В СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Дня 23. червня закінчилась у Львові розправа проти 42 українських селян із Снитазова, Сокальського пов., які були обвинувачені за порушення спокою і протидержавну діяльність з приводу виступу проти поліції в обороні чит. "Просвіти". яку зняли безправно Мазури.

Після тригодинної наради трибуналу прочитано засудженням тяжкої в'язниці: Луць Кошик, Юліян Гарасимчук, Іван Повзун; на три тижні в'язниці: Яко Цюра, Гриць Бульбак, Гриць Катанок, Іван Жуковський, Іван Пасека, Іван Гарасимчук, Гриць Войтко, Петро Дичаковський, Тимко Кошик, Мирон Семенов, Кость Никон, Семен Войтко, Мирон Войтко, Іван Калуга, Іван Стефанюк, Іван Антоноук, Іван Гинда, Семен Гарасимчук, Дм. Калуга, С. Никон, П. Присько; два місяці в'язниці: М. Журовська, Кость Дичаковський, Анна Журовська; дванадцять місяців в'язниці: В. Журовський, В. Чорний; п'ять місяців в'язниці: Пр. Микетюк, Онофер Войтко, Гнат Король, Гр. Гнида; десять місяців в'язниці: Іван Скуба, Іван Никон; на 8 місяців: Гр. Никон, Фил. Войтко; два тижні в'язниці: К. Бульба; шість місяців в'язниці: Ант. Семенов.

В акті обвинувачення було сказано, що дня 22 мая 1922 р. Мазури з села Роньківки зїбралися в українській читальні "Просвіти" і відбували там збори без відома читальні. Підчас зборів зїбралися обвинувачені селяне та просили Мазур опорожити читальню, а дехто з обвинувачених навіть хотіло кидати цеглою до читальні і проганяти Мазурів. Селяни зїбрали під читальню Василь Чорний, Мазури покликати жандармів, кофрі відняли лі селян. Товпа не хотіла розійтись, домагаючись усунєння Мазурів з читальні. Коли жандарми звернулися з багнетом до Мирона Гарасимчука, то він розпав сорочку, наставив нагу грудь і крикнув: "Пробий мене багнетом, а я від читальні не вступлюсь". Товпа селян підняла крик: "Замкніть нас всіх, бо ми всі винні, а не деякі".

Жандарми арештували 5 селян, а на се товпа стаула в обороні арештованих, наслідком чого прийшло до сутички між товпою і жандармами, котрі пробували навіть ужити ручні гранати. Допєра віддалі поліції із Сокаля розігнав селян.

Арештовано 3 учасників заворушень і поміщено їх в темній келї, де було повно води. Підчас розправи обвинувачені зізнавали, що ставали тільки в обороні української читальні, а не мали на меті нападати на Мазурів.

ВИБУДОВА СВИТА НЕМОЖЛИВА БЕЗ С.С.Р.Р.

ПОРТЛЕНД, Орегон, 13-го липня. — Сен. Бора з Айдаго, промовляючи на зібранні місцевої федерації промисловців і купців, заявив, що без визнання Радянських Республік і негайного навязання зноши з ними, ніякі діги ані міжнародні суди не є можливі.

ЗАЯВА РАДЕКА.

На пленумі Виконавчого Комітету Комуністичного Інтернаціоналу тов. Радек в докладах про міжнародний стан зазначив, що капіталізм не відроджується. Європа кипить як в котлі і горячково готується до нових імперіалістичних війн. Становище Радефєрації міцнішає, і з огляду на це імперіалістичні держави роблять нові спроби втручання в справу Радянських Республік. На Сході революція в небезпечі і це в наслідку робить Англії. Утворення становище подібне до того, що було в 1914 році перед війною.

АМЕРИКАНЦІ ВІЗІДЯТЬ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІИ.

НЮ ЙОРК, 15. липня. — На покладі корабля "Президент Гардінг" вихала-вчєра до Європи неофіційна комісія американського конгресу, яку вислав своїм коштом В. Р. Гірт, властитель многих американських дєвєніків.

Задачею комісії буде знайти відносини в Радянських Республіках і представити їх відтак американській суспільності.

В склад комісії входять:

1. Сенатор Вільям Г. Кінг з Юти, провідник консервативних демократів, член правничої комісії в сенаті.
2. Сенатор Елвін Ф. Лед з Норт Дакоти, провідник "Нон-Партизан Ліг", бувшии говернор Норт Дакоти і бувшии президент Рільничої Академії в Норт Дакоти, професор-знаток всіх галузей рільництва.
3. Конгресмен Джеймс А. Фрєр, провідник прогресивних республіканців в стейті Вісконсин.
4. Адберт А. Джансон, бувшии директор "Інституту вірцевого рільництва в стейті Ню Йорк". Був вже три рази в Радянських Республіках.

Комісія має повернути після уложеного плану до Зауєчних Дєржав околє 9. жовтня. Звіт комісії про відносини в Радянських Республіках має бути оголошений у всіх часописях В. Р. Гірта.

Комісія одержала від радянського правительства заповєнення, що її свобода рухів в Рад. Республіках не буде нічим обмежена.

Комісія має намір звідити не тільки саму Совітську Росію, але й Україну, Кавказ, Сибір і всі інші республіки, входячі в склад Радянської Федерації.

УВАГА! ТДЬМО ВСІ НА ПІКНІК! УВАГА!

ЗАХОДОМ ВІННІПЕГСЬКОГО ЛЬОКАЛО РОБІТНИЧОЇ ПАРТІИ КАНАДИ.

устроюється

В НЕДІЛЮ, 22. ЛИПНЯ, В МОРС ПЛЕИС

РОБІТНИЧИЙ ПІКНІК

ПРОГРАМА ПІКНІКУ БОГАТА. — ДОБРИНА МУЗИКА. — СПЕЦІАЛЬНА ПІДЛОГА ДЛЯ ТАНЦЮЮЧИХ. — ЗИМНІ НАПИТКИ. — СМАЧНІ ПЕРЕКУСКИ.

ХТО ХОЧЕ ВЕСЕЛО ЗАБАВИТЬСЯ А ТАКОЖ ПОМОЧИ РОБІТНИЧІЙ СПРАВІ, НЕХАЙ ІДЕ НА ЦЕЙ МІЖНАРОДНИЙ РОБІТНИЧИЙ ПІКНІК.

ЯК ІХАТИ: — Беріть "Морс Плейс" стрітку, котра іде Мейн стрітом і ільде до місця де вона вертає назад, а там будуть товариші, котрі вкажуть вам дорогу на місце пікніку.

РІЖНІ ВІСТІ.

ФРАНЦІЯ ДАЄ ЮГОСЛАВІ 300.000.000 КРЕДИТУ.

ПАРИЖ, 13. липня. — На своїм останнім засіданні французький парламент рішив уділити Югославії 300.000.000 франків кредиту на покриття залежності за оружжя і амуніції.

Недїбні позички уділено вже Польщі і Румунії і вони пішли на заплачення довгу за доставлення оружжя і амуніції.

ФАШІСТИ ЗАВОДЯТЬ ЦЕНЗУРУ ДЛЯ ПРЕСИ.

РИМ, 13. липня. — Італійський кабінет оголосив розпорядок, на підставі котрого газетам заборонено поміщувати вїсті, які моглиби пошкодити будьто дипломатичним зношинам, будьто кредитові в домі або за границею. Також заборонено містити статті проти держави, короля, папи і державних та релігійних інституцій.

Сенаторам і послам заборонено бути редакторами політичних газет.

ВІСТКА ПРО ОСВОБОДЖЕННЯ МАРТИ.

ПАРИЖ, 16. липня. — Правительство рішило освободити моряка Адрі Марті, засудженого за пробів в бунті французьких моряків на Чорнім морі на 20 років в'язниці.

Часопись "Журналь", яка подає повнішу вїстку, каже, що на днєх амністії Марті буде проголошена урядово.

Адрі Марті був вже вибраний на ріжні уряди околє 50 разів, але правительство кожний його вибір проголошувало неважним.

Бора вказував даліше, що без привєрєння торговельних зноши з Радянськими Республіками економічне відродження шлого світа є неможливе.

Товариші! Відновляйте переплату на "Українські Робітничі Вісті".

Не забувайте про прєсовий фонд одніокої української робітничої газети в Канаді!

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 Газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришення "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
 Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЛУІС НА СЛУЖБІ У КАПІТАЛІСТІВ.

Найбільше лихо організованого робітництва в Канаді і Зауцених Держав є в тім, що в своїй боротьбі за більший кусок хліба воно має проти себе не лише капіталістів і цілий державний апарат, але й... своїх власних юніонних провідників. На чолі найбільш юніонних і цілих юніонних федерацій в цих краях стоять куди консервативні і реакційні, які своїм нападком на перевисшають ліберальну буржуазію. Ця реакційна юніонна бюрократія пильно дбає про те, щоб капіталістам не сталася зі сторони робітників яка "кривда". Коли приходить до боротьби між робітниками і працодавцями — часто проти волі юніонної бюрократії — то ексекютива юнію має на увазі інтереси не робітників, але капіталістів. І вона уживає всієї своєї сили і впливу, щоб інтереси капіталістів охоронити. За найкращий примір цього може послужити відношення президента майнерської юнії "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" Джана Л. Луїса до страйкуючих майнерів в Новій Скошії.

Як відомо, робітники в сталінських "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен" в Сідней, Н. С., вийшли на страйк, домагаючися від компанії підвижки платні, 8-годинного дня праці і признання юнії. Щоб зламати цей страйк, компанія постаралася, що в страйковий терен наслало війська та провінціоноальну поліцію. Таким робом проти несповна 3.000 сталевих робітників стали до боротьби мочуа компанія "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен" і провінціоноальне та домініяльне правительств. Тоді на поміч сталевим робітникам стали майнери в окрузі Кейп Бретон, які також працюють для "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен". Вони зажадали від домініяльного і провінціоноального правительств відтягнення зі страйкового терену війська та провінціоноальної поліції і на першій своїх домагань вийшли на страйк. Цей крок майнерів Кейп Бретону був зовсім на місці, — бо хто-ж инший стане в обороні робітників, як не його товариш негод, другий робітник? А що майнери в Кейп Бретон були найближчими товаришами негод вийшовших на страйк сталевих робітників в Сідней, тому вони й перші зажадали відтягнення війська і самі вийшли на страйк.

Зрозуміла річ, що такий солідарний виступ майнерів не був в смак "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен", яка за веску ціну хотіла зламати страйк сталевих робітників. І що-ж робить тоді оця сталева корпорація? Мачоци за собою провінціоноальні і домініяльні власті, вона насамперед постаралася о те, що арештовано провідників страйкуючих майнерів, президента 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А." Д. Лівінгстона і секретара того-ж дистрикту Дж. Б. МекЛаклена. Та цього сталевий корпорація було ще за мало. Вони бачили, що страйкуючі майнери тримаються дуже добре і самими арештованими їх двох провідників страйку зламати не можна. Тоді "Б. Е. С. К." звернулася о поміч в розбиттю страйку до президента "Юнайтед Майн Воркерс оф Америка" Джана Л. Луїса. І той, як послушний агент капіталістів, сейчас звернувся до ексекютиви 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А.", щоб вона негайно відкакала страйкерів в Кейп Бретон, бо, мовляв, страйк цей нарушує угоду з компанією і противиться тій лінії, якої притримується супроти вуглевих компаній майнерська юнія.

Розуміється, що приказу Луїса майнери в Новій Скошії не послушали. Арештована Лівінгстона і МекЛаклена та розпорядку Луїса лише скріпили солідарність майнерів. На знак протесту проти арештованих майнерських провідників вийшли на страйк і ті майнери, що ще остали були при праці. Крім цього, робітники по цілій Канаді почали домагатися відтягнення війська зі страйкового терену в Новій Скошії. Навіть Ремісничо-Робітничий Конгрес Канади, на чолі якого стоїть такий консервативець, як Там Мур (канадський Гомперс), — а й він зажадав від правительств відтягнення війська з Нової Скошії. За ініціативою президента 18. дистрикту "Ю. М. В. оф А." Шермана, в західній Канаді плянувано скликати конференцію всіх робітничих організацій, ціллю котрої було би вирішити, в який спосіб робітники західної Канади мають допомогти своїм страйкуючим товаришам в Новій Скошії. — Що найменше сподівано, що майнери 18. дистрикту "Ю. М. В. оф А." (в Алберті і Брітш Колумбії) вийдуть на симпатичний страйк, щоб добути відтягнення війська з Нової Скошії. І ще заки майнерська ексекютива 18. дистрикту зібралася на засідання і завадила своє становище до страйку в Новій Скошії, майнери в Дромгелер, Атла, члени "Ю. М. В. оф А.", вийшли на власну руку на страйк. Цей факт найкраще свідчить, що рядове робітництво в цілій Канаді стоїть солідарно за страйкерами в Новій Скошії.

Але Луїс, ставши раз орудям "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен" в розбиванню страйку, вірно сповняє свою песью службу і пильно дбає про те, щоб члени його організації в якій би то не було часті краю не помогли чим страйкерам в Новій Скошії. І ось зачущий про плянований страйк майнерів в 18. дистрикті, на заході Канади, Луїс чимкорше телеграфує до президента того дистрикту Шермана, щоб він і не думав про якийсь симпатичний страйк. Мало того, в телеграмі Луїс забороняє навіть Шерманови скликати робітничу конференцію, яка мала вирішити становище робітників в західній Канаді до страйку в Новій Скошії. І в цім случаю ексекютива 18. дистрикту улягає Луїсови. По засіданню ексекютиви, яке відбулось недавно в Келгари, Атла, президент 18. дистрикту Шерман оповістив, що симпатичного страйку майнерів в західній Канаді не буде. Рівночасно він повідомив всі підчинені йому юніонні локалі, щоб не виходили на страйк, а страйкуючим вже майнерам в Дромгелер приказав вертати до роботи, що вони і зробили, не мачоци нішого виходу. І так Луїсова робота в користь "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен" принесла вже деякі овочі. Капіталісти можуть радіти, що їх наймит — голова великої майнерської федерації — добре виконує роль їх оборонця і зрадника робітничої класи.

Але недопущенням до страйку майнерів в західній Канаді, Луїс не розбив ще страйку майнерів і сталевих робітників в Новій Скошії. Щоб осягнути це, він хилився за найдрастичніший спосіб, який лише був йому доступний. Бачучи, що майнери в Новій Скошії не вертають до роботи, Луїс відібрав

(покищо злистовно) від теперішньої ексекютиви 26. дистрикту "Юнайтед Майн Воркерс" дистриктовий чартер і усунув автоматично всіх урядників дистрикту з їх урядів. Рівночасно він назначив Сілабі Беррета з Глейс Бей провізоричним президентом дистрикту і повідомив Дена Лівінгстона, дійсного президента 26. дистрикту, щоб передав Берретови всі гроші, рекорди і документи, як також офіс з речами та иншу власність дистрикту. Таким робом Дж. Б. МекЛаклен і Ден Лівінгстон, секретар і президент 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А.", як також инші дистриктові урядники зістали прогнані Луїсом зі своїх урядів лише за те, що виконуючи волю майнерів 26. дистрикту, поспіли домагатися від правительств відтягнення війська зі страйкового терену і на першій свого домаганя проголосили страйк.

Та самий цей вчинок Луїса не був би ще такий ганебний, як би він відбувся без жадного "аргументовання" зі сторони Луїса. Коли-ж читати лист, який вислав Луїс до президента 26. дистрикту Лівінгстона (яким він усугває цього послідного і цілу дистриктову ексекютиву від уряду), то мається враження, що це пише не голова майнерської юнії, але компанійний і поліційний агент. Досить сказати, що капіталістична преса подала цей лист в формі телеграми з Етлентік Сіті, Н. Дж., — в цілості, такий був він і на руку.

В своїх листі до Лівінгстона Луїс дорікає, що страйк майнерів в 26. дистрикті не лише перешкодив продукції вугля в майнах, які працюють на підставі угоди з "Ю. М. В. оф А.", але й спричинив відтягнення інжінерів, помічників та инших робітників, що утримують майни в русі, чим виставив на небезпеку компанійну власність. Далше Луїс признається, що він телеграфував до Лівінгстона, аби майнери в Новій Скошії вертали до роботи, після того, як до него звернулася в цій справі "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен". Він називає вчинок Лівінгстона, себто проголошення майнерської страйки в Новій Скошії — "безумною авантюрою". Далше він каже: "Це умисне зломання існуючого контракту між оперейторами і майнерами Нової Скошії не має оправдання і заслууге на нагану". А тимчасом це є чорною брехнею Луїса, коли-б навіть брати справу з того боку, що майнери повинні додержувати контракт з вуглевими компаніями. Бо майнери в Новій Скошії-вийшли на страйк не даятого, щоб добуватися від компанії підвижки платні або скорочення годин праці, на що вони підписали контракт, але даятого, щоб правительств відтягнуло зі страйкового терену військо. Ніяких домагань тут страйкуючі майнери до компанії не ставлять. Про це дуже добре знає і сам Луїс, але говорить він так тому, бо став на оборону компанійних інтересів проти страйкуючих майнерів, члени своєї власної організації.

Далше Луїс говорить мовою, на яку може здобується лише поліційний агент. Він, голова великої робітничої юнії і горожанин Злучених Держав, стає в обороні капіталістичного канадського правительств, домініяльного і провінціоноального — перед канадськими робітниками. Цікаво, чи є ще де в світі такі "робітничі провідники"? Ось що каже Луїс в листі до Лівінгстона (подаємо дослівний переклад):

"Ваш атак на ці закони і інституції нашого провінціоноального і домініяльного правительств не може бути протегований Злученими Майнерами Америки ("Юнайтед Майн Воркерс оф Америка"). Офіціяльна заява дистриктові, ексекютивній ради, що страйк є для політичних цілей, висвітлює справу і дає еще один доказ, коли такого потрібно, ваших правдивих намірів.

"Я маю на увазі, що ви є самозванчим революціонером. Я є ознакомлений зі сталими інтригами між вами і вашим злим духом МекЛакленом а вашим революційним панамі в Москві. Я пригадую собі слова, які ви сказали на порівнюую малім мітингу інтернаціоноальної ексекютивної ради в Індіанаполіс, коли то ви з холодною дикістю пятилітнього мальчика заперечуюю свою матір проголосили, що вірите в насильну революцію.

"Нема сумніву, що теперішній страйк в Новій Скошії відповідає вашій ідеї про революцію проти британського правительств і змагає до цього.

"Треба вам знати тепер і на будуче, що "Юнайтед Майн Воркерс" не є політичним фанатиком, який хоче новалити встановлені інституції свого правительств. Ані не може вона (майнерська юнія) бути уживана для підтримування урядників зі сквернокою бізнесовою моралю або індивідуумів, що страдають від умового збочення, таких як ви самі і той гурт паперових революціонерів, що притримується вас".

Такою мовою потрафить говорити президент майнерської федерації Луїс до президента 26. дистрикту "Ю. М. В. оф А." Лівінгстона. Такою мовою говорить Луїс до тих, що є одними з найчесніших і найшрирших робітничих діячів на цілу Канаду і Злучені Держави. Такою мовою говорить він до тих, що є найбільше люблені рядовими робітниками-майнерами. І це говорить той Луїс, імя котрого майнери Нової Скошії витали на масових мітингах лише свистом і окликами, обурення. Це говорить той Луїс, на згадку імени котрого кореспондентом "Canadian Press" майнери відповідали лише: "До чорта з Луїсом!" Дійсно, такою мовою, якою заговорив Луїс до Лівінгстона, не відважився би заговорити навіть президент "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен", ані шеф тайної поліції.

Разом з усуненням з уряду ексекютиви 26. дистрикту і назначенням на її місце нової, покищо лише в особі одного "президента" Беррета, Луїс вислав також телеграму до президента "Брітш Емплаер Стіл Корпорейшен" Волвана, в якій повідомляє його, що всі локальні юнії, які знаходяться на "незаконному страйку", будуть повідомлені телеграфічно, щоб сейчас вертали до роботи. Далше Луїс просить о кооперацію представників компанії в зломанню страйку, а до компанійних менеджерів звертається, щоб вони усугавали лише тих юніонних урядників і перевелили з ними всі діла, котрі будуть назначені провізоричним дистриктовим "президентом" Берретом. Ім просить Луїс передавати також всі гроші, стягнені як членські вкладки при "чек-аф системі".

В такий ганебний спосіб хоче Луїс зламати страйк майнерів в Новій Скошії, як також хоче при цій нагоді вичистити 26. дистрикт із червоних, які стоять йому колькою в боці. Та чи владеться це йому, в тім ще велике питання. Правда, Луїс має за собою сильну сталеву корпорацію і провінціоноальне та домініяльне правительств, однак проти него стоить одним фронтом всі майнери. Розуміється, що майнери Нової Скошії на чолі зі своєю дистриктовою ексекютивою не повинуються Луїсови, про що вже заявили як Лівінгстон і МекЛаклен, так і самі майнери в числі 4.000 на масовім мітингу в Глейс Бей. Ім доведеться відірватися від центрального офісу в Індіанаполіс і створити особну самостійну юнію. Однак на перешкоді буде ім це, що компанія буде признавати не їх юнію, а полечеників Луїса, хоч вони і не будуть мати за собою членства. В такім разі і часть менше свідомих майнерів може відпасти від самостійної юнії і прилучатися до сторонників Луїса, які будуть користуватися протекцією компанії. Чим те все закінчиться, сказати певно не можна. В кожнім разі послідний крок Луїса є обчислений на розбиття радикального юніонного руху серед майнерів в Новій Скошії. І цим своїм кроком Луїс ясно показує, що він стоїть на услугах капіталістів та є ворогом робітничої класи.

КУЛЬТУРНЕ ШЕФСТВО МІСТА НАД СЕЛОМ.

(Від нашого кореспондента з України.)

Одним із найважливіших питань сучасного життя на Радянській Україні є питання тісного об'єднання робітників з селянами, або як тов. Ленін назвав це: "смичка міста з селом".

Щоби зміцнити всі здобутки революції, щоби швидше добути великої мети наміченої пролетаріатом це в першій дні революції, щоби переродити думку працюючих мас і виховати молоде покоління в новім дусі, для цього необхідно втягнути в спільну революційну роботу селянство, що на Україні як і в Росії становить величезну більшість всього населення. До того ще ця більшість менше культурна, менше образована і свідомо, як меншість населення — революційна робітничая клася.

І ось для того, щоби втягнути слабшого брата грецькою з його віковичної тьми, щоби вивести його на рівний шлях волі і вказати йому прямий доріг до будучого щастя — проводиться в життя єднання міста з селом. Це єднання проводиться через так зване шефство (опіка).

Всі робітничі організації беруть шефство над сільськими організаціями і одна від другої вчать і проводять спільно всяку роботу.

Найбільш розвинулось на Україні культурне шефство. Всі культурні робітничі організації беруть шефство над культурними організаціями села. Майже всі робітничі клуби приймають на себе шефство над селянськими клубами, селянськими будинками, хатами-читальнями і т. п. культурними центрами села.

Це шефство виражається в доставці селянським організаціям книжок, журналів і газет, а також і в ідейнім керіводстві роботою селянських ор-

УКРАЇНСЬКІ ФАШІСТИ В БЕРЛІНІ.

(Від нашого кореспондента в Берліні.)

При фінансовій і моральній піддержці німецької і російських монархистів, в Німеччині процвітає "благополучний" український фашизм. Гуртується він довкола "гетьмана" Скоропадського, а духовними його провідниками є Богдан Лепкий, Скоропис-Іольтуховський і инші. Вони видають навіть в українській мові газету п. н. "Український Козак", на якій замість тризуба, ставлять "герб" італійських фашистів. В Берліні осеркалом фашизму є студентська "Громада". Є це просто, рівна студентська збиранина, переважно з Придніпрянщини, вся та нужденна, недоросла українська інтеллігенція, яка солодко мріяла колись про ідейну державні поєди аж до мінерських включно. Тепер вона вже одною лише надією на фашизм, — а на український в виді бандитизму зокрема: А жє лише тому, що має грошеву піддержку почасті від німецьких монархистів, а почасті від "патріотичних" товариств з Америки.

Коли, втіваючи від польського суду, прибув до Берліна посол до польського союзу з Волині Марко Луцкевич, українські фашисти з студентської "Громади" попросили його, щоби висловив ім влітати на тему: "Українська репрезентация в польських соймі". Луцкевич, розуміється, відчит виголосити згодився і почав до него приготуватися (відчит мав бути виголосений в суботу, 16. червня).

Тимчасом фашисти розвідали, в яких кругах обертається Луцкевич. Крім того, в розмові з батьком укр. фашистів в Берліні Скоропис-Іольтуховський Луцкевич сказав, що думає вертати на Волинь, тільки не на польську. І оть перед відчитом Луцкевич довідувється, що в призначений день читає в студентській "Громаді" відчит зовсім не він, але грузинський студент на тему: "Большевизмська окупація Грузії". Українські фашисти навіть не повідомили про це Луцкевича. А коли він пішов запитатися, чи правда це, йому відповіли що так.

Вони не хотіли Луцкевича, бо у них є спільний дух з польськими фашистами. А Луцкевич певно не висловився-б прихильно про їх польських побратимів, з якими вони мають духовий, а навіть матеріальний зв'язок. Одинокю на Волині українську газету "Українське Життя" польські власті закрили, її редактора і адміністратора арештували, а фашистсько-о-скілівський "Дзвін" польські фашисти і дідачі субсидують і розсилають українському населенню на Волині зовсім безплатно.

Цего самого духа є і українські фашисти в Берліні. Вони покладають надії не на людей бодай типу Луцкевича, але на Петлюру, Оскілка, та сподіються на себе овочів від нової протирядянської комбінації, створеної генералом Фошом з польськими фашистами на чолі, до якої крім офіціяльних держав — васалів французького імперіалізму, увійшов Петлюра з своїми недостатками. Увійшов не як сила, але як фірма.

Але українські фашисти в Берліні навіть і тут крім симпатії, нічим не допоможуть своїм побратимам в Польщі. Це зназдо трусливе сотворіння і до бандитизму не надається. Воно лише чекає, коли то плянований бандитизм, а після него оружна інтервенція французьких васалів у внутрішній справі Радянської України, причистить ім доріг до міністерських канцелярій. Та скорше вони здохнуть навіть на інтернаціоноально-фашистський хліб, чим справляться їх надії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕНАТОР БРУКГАРТ В КИЇВІ.

Українська радянська преса доносить:

До Києва прибув американський сенатор Брукгарт та представники американського міністерства почти та телеграфу. В розмові з представниками газет Брукгарт заявив: "Загальне враження мое від подорожі по Росії та Україні найкраще. Велике враження зробило на мене те, що країна так швидко відроджується і трудящі виявляють багато енергії і завзяття в відбудові її у всіх галузях життя. Коли я приїду до Америки, то з радістю підкреслю там особливу увагу радянського уряду до сільського господарства федерації, яке зараз в гарному стані і має велику будуччину. Я також переконаний, що взаїмовідносини Радянської влади з селянством нормальні і дружні наперекір всім брехливим чуткам.

В справі торговельних зносин Злучених Держав з Советською Росією Брукгарт заявив: "Торговельні і промислові крути Америки стремлять до негайного встановлення торговельних зносин з Росією і визнання радянського уряду, до якого дуже гарно ставиться міське населення та фермери. Все, що я бачив тут, переконує мене в потребі встановлення дружних взаїмовідносин між двома великими народами. Це завдання на мене робявкове завдання по приїзді до Америки розвинути кампанію в справі визнання радянського уряду".

Американські гості побували у голови Київського Губвиконкому тов. Гамарника, якого прохали познайомити їх з становищем кооперації на Україні, з справою єдиного сільсько-господарського податку з господарським будівництвом.

Коді розмова дійшла до відносин між Англією і Росією і вимог англійського уряду, сенатор Брукгарт заявив: "Недавно я був в Англії і переконаний, що більшість англійських газет ставиться неприхильно до політики Корзона". Я був на Кооперативному зїзді в Шотландії, де англійські делегати одностогосло ухвалили резолюцію з доганю Корзона за його політику до Радянської Республіки. Ця політика безумовно шкідлива і я радий би Росії не уступати в справі кордону. Бажаю мати якомога далі від свого кордону ріжних хижаків".

Американці оглянули дитячий городок "Ленінськ", який їх цілком задовольнив. Брукгарт сказав, що дитячий городок "Ленінськ" може бути зразком для Європи і Америки. По приїзді до Америки я буду через газети знайомити громадян з роботою радянської влади в галузі виховання своїх дітей.

Катеринослав, 17. червня 1923.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 21. липня 1881 р. кара смерті для Гесі Гельфман замінена вичною каторгою.
- 21. липня 1906 р. наказ про розпуск 1-ої Державної Думи.
- 21. липня 1918 р. страйк залізничників проти гетьмана Скоропадського.
- 21. липня 1918 р. ліквідація повстання в Ярославлю.
- 23. липня 1906 р. виборська нарада членів першої Державної Думи.
- 23. липня 1918 р. Всеукраїнський робітничий зїзд.
- 23. липня 1918 р. в Москві арештовано Всеросійську конференцію робітників скликану мешевниками.
- 24. липня 1905 р. страйк на збройному заводі в Тулі.
- 24. липня 1906 р. Радянський політичний клубів, професійний спілок і поступових часописів в Петрограді.
- 24. липня 1917 р. розброєння робітників в Петрограді урядом Керенського.
- 24. липня 1918 р. українські залізничники взято під німецьку контролю.

ЧЕРВОНА ЧОРНОМОРСЬКА ФЛОТА.

Під таким наголовком харківська "Селянська Правда" пише:

Ми маємо на Чорному морі свою боєздатну робітничо-селянську Червону флоту.

Зруйнування і розпродаж флоту.

З часів імперіалістичної війни, підчас німецької окупації, за Денкіна і Врангеля дається все було зроблено, щоб Черноморська флоту стала "підводною". Жадна флоту не пережила такої трагедії. Всі знають про "таємничі" вибухи на кораблях, що будувалися, про затоплення командою половини флоту біля Новоросійська, коли Німці вимагали здати їм флоту, про затоплення 10 підводних човнів біля Херсонського маяка "славноими союзниками" Англії, які, котрі боялися, що флоту потрапить до рук Німців. Остаточо Врангель все-ж не зніщив флоту. Він тільки зрівав або потопив всі судна, яких не міг з собою забрати, відступаючи. А інші, на яких він втрутався з рештками своєї армії, продав своєю союзникові — Франції. В французькій порті Брізете на Середземному морі знайшли собі пристановище недобитки старої Черноморської флоту: дреднаут "Вольф", міноносець "Новик", кілька інших міноносців, канонерок, підводних човнів і помічних суден.

Червона Чорноморська флоту

Після відступу Врангеля, Чорноморська флоту була порожнім місцем. Не було в планів жадного корабля. Зовсім не лишилося старого складу флоту. Організувати флоту доводилося майже з нічого, при дуже обмежених ресурсах країни. І в наслідку маємо робітничо-селянську Чорноморську флоту. В складі її є кружляки, міноносці, канонерки й підводні човни, тралячки, гідропланці, різні помічні судна. Щоби судити про будівництво флоту, я згадаю той факт, що на весні ще цього року були слабші від Румун, морські кордони якої в 7-8 разів менші від наших. Зараз наша флоту напередодні того, щоб бути правильною організованою морською силою, здатною виконувати оперативно-стратегічні завдання по охороні нашого морського кордону на просторі 3,500 верст.

Хто відбудував флоту?

Хто відбудував Червону Чорноморську флоту? Перші, хто працював по відбудові Чорноморської флоту — були старі морські кадри — балтійські, яких боротьба з Врангелем перекинула з Балтики на Чорне море. Це вони в найтяжчі роки видали і видають революційний ентузіазм і енергію на справу флоту.

Не менш значна й роль робітників судобудівельних майстерень та заводів у Миколаєві й Севастополі, що добували і впорядкували ті кораблі, будівництво яких почалося з часів війни 1914-17 року, або які зруйновані були Врангелем. І нарешті таке-ж значення має і шеф Червоної флоту — Комуністичний Союз Молоді РКМ і КСМУ дади флоту саме найцінніше, що є в ній — особистий склад, робітничо-селянську молодь, яка прийшла з фабрик та заводів будувати пролетарську морську флоту.

Особистий склад Червоної флоту.

Флоту організувалася в тяжкий голодний час. Найактивніша частина комплекду пішла з Врангелем. Пароплавні команди, найбільш революційні кадри, пішли з Чорноморщини ще раніше, після затоплення флоту і розпорядилися по численних громадянських фронтах. В покинутих військово-морських базах особистий склад був з елементів випадкових, по партійському настроях.

Перед морським командованням стояли дуже трудні

завдання: омолодити особистий склад, демобілізувати старі роки. В цьому відношенні багато допомогла Балтійська флоту, що дала Чорноморській флоту активних робітників і рядових військових моряків.

Швидко омолодити склад не було змоги, бо всі військово-морські школи були закриті. Довелося почати з відновлення шкіл. Майже по ніточці, по цвяхови доводилося збирати обладнання для цих шкіл і майстерень. За те тепер Чорноморська флоту має прекрасний шкільний склад, що випускає військових моряків різного фаху: штурманів, інженерів, артилеристів і т. д.

Перший випуск Шкільного Загону цю весною дав 650 морських фаховців, кваліфікація яких ніяк не нища від довоєнної. Зараз по школах новий склад, здебільшого комсомольці. В ньому запорука того, що флоту матиме особистий склад не тільки взагалі освічений, а й політично бездоганний.

Розв'язано справу і з Комскладом. Найактивніша частина Комскладу прийшла з Балтики й інших флотів. Частково комсклад складався з червоноків, що закінчили петроградські військово-морські школи, а також з військоморів, що вийшли з маси. Певний відсоток комскладу заповнюють бувші врангелівці, що лишилися працювати з нами.

Загалом і в цілому комсклад Ч. Ф. відповідає своєму призначенню і працює не за страх а за совість.

Шефи і потреби флоту.

Останній рік — рік шефства РКМ і КСМУ. Це шефство дало флоту багато сотень відборної, головно робітничої комсомольської молоді. З погляду технічного — ресурси флоту досить вбогі, це дуже відбивається на темпі відбудови флоту. Флоту часто відчуває труднощі на ґрунті нестачі ресурсів, перебоїв у поставці йому всього потрібного. Правда, тепер потроха становить краще.

Для флоту має велике значення шефська допомога. КСМ потроха починає нам допомагати й матеріяльно.

Останній зїзд комнезамів узяв шефство над одним з міноносців і видав підшефному суднові 25.000 пуд. зерна; це дуже велика допомога. Київський Губвиконком шеф дівізіона винишувателів — також систематично допомагає своїй підшефній частині. Основні ж одиниці флоту, починаючи від крейсерів, усіх канонерних човнів і підводних човнів, не мали й не мають шефів до цього часу, а потреба шефської допомоги величезна. Військомор сподівається, що партійні й радянські організації тепер, коли флоту стала на ноги, підтримають її.

Флоту треба допомогти, треба її присвятити максимум уваги, сил і ресурсів. Тільки при такій умові можливе дальше будівництво флоту.

Флоту — революційна база.

Огляд цей буде не повний, як що замовчати про політроботу на флоту. Політробота у нас на високому рівні. Кампанії проводимо точно і до кінця. Неписьменність ми давно вже зліквідували. Чорноморський військомор взагалі по своєму політично освічений і освідомлений. Як раніше, флоту знову стає революційною базою.

НОВА КНИЖКА!

Вже вийшла з друку цікава для кожного робітника брошура п. н.

ЩО ТАКЕ ВСЕСВІТНИЙ СОЮЗ РОБІТНИКІВ.

Книжка має 80 сторін друку і коштує 20 центів. Замовлення слати на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.

ТЕАТРАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО НА УКРАЇНІ.

(І. К.) Сьогоднішнє мистецтво на Україні можна сміливо поділити на дві досить яскраві половини. Перша: це так звані академічна група театрів, в яку входять театри дореволюційного періоду, що включають в собі психологію минулого часу, на підставі індивідуалістичного методу творчості. Друга — це мистецтво театрів післяреволюційного періоду, яке хоч і перебуває ще по частині в стадії ембріонале, але в багатьох своїх початках має певне обличчя і основний закон та право жителаздатності.

Академічна група розширила свій діапазон особливо з появою нової економічної політики, але крім перетрушування старого, затасканого парадка, яке тримається на кількох відомих гастрольних іменах — ці театри дальше не пішли.

Гра революційного періоду — це переважно театральні майстерні-лабораторії різного напрямку. Сюди пішов наймолодший елемент діячів театрального мистецтва і потягнув за собою цілі верстви мистців з пролетарським мисленням та робітничою роботою.

З інших майстерень необхідно відімити групу "Берець", яка вже рік працює також у Києві під керівництвом Леся Курбаса. Майстерня кілька разів вже виступала з революційними постановками "Жовтень" і "Рур".

Зараз Майстерня виставляє п'єсу "Газ" Кайзера. Взагалі-ж система лабораторної праці зараз надзвичайно популярна. Майже при кожному академічному театрі намічається певна група акторства в бік шукань за прикладом висшезгаданого Леся Курбаса.

ЛОЙД ДЖОРДЖ, ПРОФ. М. ГРУШЕВСЬКИЙ І "ПУТЬ ПРОСВЕЩЕННЯ"

Читача може здивувати, як розвивався від тоді й став впливовою й запевненою в своєму існуванні інституцією в осідку "Ліги Націй" — яку службу міг би він відати нашому народові в нищівних тяжких обставинах. Але тоді мій голос не знайшов посылку. Гроші йшли великі, але куди інде?

Не діяв проф. Грушевський великих грошей. Пшли вони на інтервенцію. А він діяв чого хотів їх?

Ось читаймо:

"Прошу при можливості заглянути до офіційного видавництва англійського міністерства закордонних справ, за правління нашого "приятеля" Лойда Джорджа: Handbooks prepared under the direction of No. 52, The Ukraine. Ця книжка служила підручником для всіх англійських політиків, котрим приходилося мати діло з українською справою, коли рішались найважливіші наші справи, і вони звідали довідалися, що український нарід це цілком некультурна маса, яка стоїть нижче Грузинів, Татар і т. д. — одним словом — на подібним місці серед народів Східної Європи. Що-ж варті були визвольні змагання таких дикунів в очах панів, які рішались нашу долю на конференціях!"

Читачі вже збагнули, яку роль грає Лойд Джордж у нашій статті. Проф. Грушевський вирішив розв'язати йому ганебне незнання української справи, як також панам, що рішались долю України на конференціях.

Він... "за три роки випустив 12 книг Укр. Соц. Інституту, котрі становлять найцінніший здобуток нашої науки за ці смутні роки". З цих книжок звичайно, на першому місці

стоїть професорська "Історія України", а 12-ю — К. Грушевської "Примітивні оповідання, казки і байки Африки і Америки". Не менш знамениті праці Христюка, Лозинського, Староселського й Шрага.

Хто на Україні не знає цих прізвищ і не згодиться, що їхні твори "найцінніший здобуток нашої науки в ці смутні часи"? Ах, коли-б Лойд Джордж прочитав їх завчасу! Особливо "Примітивні оповідання", що показали-б наочно: є народи на світі, котрі стоять на ще нижшому шабелі розвитку, ніж Україна. Генуїська конференція тоді закінчилась би напевно інакше.

Але громадянство лишилось громадянством і не вчуло цих рідних закликів професорів.

"Кілька років звертався я до наших земляків в Америці, прохачи добровільними даними, складами... підслужити українському імені між чужинцями... Мав давати правильну інформацію чужинцям про наше сучасне і минуле. Скільки це значить, не треба забувати багато говорити. Що ми страждали в наших національних і державних змаганнях через нестачу таких інформацій, колось з сумом розповідає історик!"

Як "правильно інформують чужинців" закордонні українські організації ми прекрасно знаємо хоч би з перших 4-ох чисел Шаповалівського-Винниченкової "Нової України". Метод дуже й дуже простий. Випливає з наших "Вістей", "Більшевіка", "Селянської Правди", "Комуніста" та інших часописів усе, що відноситься до наслідків голоду, руїни, втрат і т. д. і сміття, що не встигли вийти після революційних років ще несе на своїх вихлях — і подається читачеві з приміткою: ось бачите, до чого казят большевики довели Україну, нашу хліборобну, тиху, веселу Україну. Роспад, дикунство, загибель усієї культури. Ратуйте, хто в бога вірує!

Та й примітивний метод уживає й Укр. Соц. Інститут. Проф. Грушевський у своїй "Історії", Христюк в "Історії української революції" і т. д. теж "інформують" о "дикунській черній окупації" і пацуть на риках вавилонських, то пак, жєневських (Христюк, правда, вже й харківську лопань бачив, перемандрувавши сюди) і ой, як би та "Ліга Націй" наші твори раніше читала, як би наше громадянство розуміло що:

"не самою зброею, не самою дипломатією здобувають і закріплюють свою свободу і самостійність поневолені народи! Фальшиву репутацію некультурності, котру нам під час революції утворили наші вороги і всіма силами підтримують, ми олаптали не менш тяжко, ніж брак воєнної сили".

Так, шановні читачі. Саме так і сказано "ніж брак воєнної сили". Це, кождому ясно, проти нас, проти большевиків, проти пролетарської революції і Радянської влади за владу Антанті, за "Лігу Націй", названу мати УНР.

Договорився професор до самої руйни! Хто не йме віри, хай знайде число 57 з 17 мая цього року американської "Народної Воли", де вміщено доповідь М. Грушевського. В імя української культури і українського імені до всіх вірних синів України за океаном Український Соціологічний Інститут звертається з горячим проханням помочі!"

Не знаємо, як вірні сини України відгукнуться на цей пафосний заклик шановного професора, що не тільки зброею хоче закріплити свободу "поневоленого" власним робітничим і селянством українського народу. Не прооркуватиме і про те, з сумом чи не з сумом розповідь про те майбутній історик.

Але з сумом розповідь про щось инше. Читач уже напевно, чекає відповіді: а де-ж "Путь Просвещения"? Куди його приткне автор статті?

Приткнемо любий читачу! Ось перше міноу буквар для дорослих видання цього "Путя Просвещения" — "Черво-

ний прапор", складений Ченігою, Ченіга — не професор і поклав собі завданням інформувати не конференції на Львові, а вчителі грамоти отой самий малокультурний український нарід, серед якого є ще й досі 4,050,000 неписьменних (не боїмося це довести до відома "Ліги Націй", бо згідно пляну нашої Всеукрграмчека до 10 роковин Жовтневої революції неписьменність буде зліквідовано). Та не в буквареві справа. Розійшлося вже перше видання. Друкується друге, виправлене. Буде з чим дити на ліквідпункти в імя української пролетарської культури, в імя українського... трудящого люду.

Але ось остання сторінка букваря... Хай читач не трудиться здогадом, про що хочемо сказати, бо на цій останній сторінці — проспект видань "Путя Просвещения" під назвиком "Бібліотека Самоосвіти". В передмові сказано:

"Вся бібліотека виходить окремими, цілком самостійними випусками, які в цілому складають мовби енциклопедію знання" серії: 1) Світової революції (мабуть не Христюкову), й теорію націй (не зовсім за Староселським) і т. д., і т. д. Всевидат вже ступня на цей шлях. Інші видавництва, як от Кінгспілка, Гарт, Космос у Берліні і т. д. — теж. Готується, як знаємо, і цей, обвинувауваний нами "Путь Просвещения". Але ось, як німечке присягає говорити "квалітєсь поволі".

А тим часом Соціологічний Інститут шукають помочи у вірних синів України — не Радянської, звичайно. Нам вертатися доводитися, очевидно, не до синів, а до батьків. Що-ж вони на це скажуть?

С. Пилипенко.

ПОШУКУЮ сего брата Григора Сиротюка з села Камінь, повіт Калущ, Галичина. Перебуває в Вінніпегу або в Саскачевані. Хто би про него знав або він самий хай з'ясується на наступую адресу:

Bill Syrotiuk Tamraek Mine P. O.-Gem, Idaho.

Добре, читачу? Може думає, що я хочу ці тоненькі брошури (інді професорські "халтурки") порівняти до цінних праць Укр. Соц. Інституту? Аж ніяк! Вони того не варті. Коли-б серед них було щось подібне до "Генетичної соціології" проф. М. Грушевського (маю не єдиного дійсно коштовного високо-наукового і корисного видання У. С. Ін.) — тоді-б ми насмілились про це хоч як сказати. Та цінність цієї бібліотеки полягає не в тім. Не Лойд Джордж її мають читати, а українські робітники й селяне. І от серед 23 оголошених видань, хоч назвіска серії дані іменно по українському, як і все ого-

лошення. Наче дійсно в "Путі Просвещения" сидять оті "вороги", що про них проф. Грушевський гадзе. На тобї, мовляв, буквар, чорт із тобою, а хочеш самоосвіти — читай оте "Світотворення" по-російському, бо-ж ти некультурний, дикунський нарід, про це й Лойд Джордж знає.

Ось яка в мене аперцепція, шановний читачу. У той час, як Соціологічний Інститут доказує лігантам високо-культурність українського народу, мова якого, як з'ясно, наймозговучніша в світі, музика й пісні кращі від італійських а що вже земля хороша, так а слов немає оповісти; — так от у той час ми маємо теж розвивати незнання, тільки в цього самого "поневоленого" нами, його синами, народом.

Ми мусимо йому дати й "Генетичну соціологію" (хоч би й тога самого Грушевського), тільки, звичайно, без згадок про "Лігу Націй" і історію революції (мабуть не Христюкову), й теорію націй (не зовсім за Староселським) і т. д., і т. д. Всевидат вже ступня на цей шлях. Інші видавництва, як от Кінгспілка, Гарт, Космос у Берліні і т. д. — теж. Готується, як знаємо, і цей, обвинувауваний нами "Путь Просвещения". Але ось, як німечке присягає говорити "квалітєсь поволі".

А тим часом Соціологічний Інститут шукають помочи у вірних синів України — не Радянської, звичайно. Нам вертатися доводитися, очевидно, не до синів, а до батьків. Що-ж вони на це скажуть?

С. Пилипенко.

ПОШУКУЮ сего брата Григора Сиротюка з села Камінь, повіт Калущ, Галичина. Перебуває в Вінніпегу або в Саскачевані. Хто би про него знав або він самий хай з'ясується на наступую адресу:

Bill Syrotiuk Tamraek Mine P. O.-Gem, Idaho.

НОВА ЦІННА КНИЖКА!

Ми дістали з Європи дуже цінну книжку для кожного свідомого українського робітника і фермера, написану А. Богдановим, п. н.

Початковий Курс Політичної Економії

(В ПИТАННЯХ І ВІДПОВІДАХ)

Є це перша того рода книжка в українській мові. Книжка має 127 сторін дрібною друку в самих питаннях і відповідях. Неодні робітничі, що читає вже матеріали про політичну економію з інших книжок і не міг все зрозуміти, має тепер спромому вирівнати незрозуміле, бо в цій книжці є 300 рижних питань в обсягу політичної економії і довші або коротші відповіді на них.

ЦІНА КНИЖКИ 50 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS COR. PRITCHARD & MCGREGOR STS, WINNIPEG, — — MANITOBA, — — CANADA.

НОВА КНИЖКА! -- НОВА КНИЖКА!

Що тільки появилася з друку і продается дуже цінна книжка для кожного робітника і робітничі п. н.

КАРЛ МАРКС ПОГО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ

Написав Ю. Стеклоу.

Книжка вийшла накладом "Космоса" в Берліні, під редакцією Е. Касяненка. Надрукована в малім виданім форматі, на книжковій папері і обимає 110 сторін друку. Поділена на такі розділи: 1. Роки підготовки. — 2. Вироблення нового світогляду. — 3. Революція 1848-49 року. — 4. Період реакції. — 5. Інтернаціонал. — 6. Сприяння соціалістичному рухові в поодиноких краях. — 7. Діло про особисте Марксове життя. — 8. Значіння Маркса в науці.

Ціна тільки 25 центів.

Замовлення посилайте на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS Cor. Pritchard & McGregor Sts. — — Winnipeg, Man.

